

Werkvoorraad geneesmiddelen

Inleiding

Het begrip 'noodvoorraad' wordt sinds 2009 niet meer gebruikt. De enige voorraad aan receptplichtige (UR) medicatie in een inrichting of een kliniek, die niet op naam van een patiënt staat, is medicatie in de artsentas. Het begrip 'artsentas' blijkt in de praktijk niet altijd duidelijk te zijn. In de 'Handreiking Werkvoorraad geneesmiddelen' uit 2011¹ is een nieuw begrip geïntroduceerd namelijk 'werkvoorraad geneesmiddelen'. Deze term wordt mogelijk beter herkend in instellingen. Het doel van de handreiking is om bij te dragen aan de kwaliteit van de farmaceutische zorg en aan een juiste toepassing van de Geneesmiddelenwet en de kwaliteitwet zorginstellingen. De handreiking regelt de verdeling van verantwoordelijkheden ten aanzien van de werkvoorraad tussen artsen en de apotheker en voorziet in borging van de naleving van de normen die daaraan zijn gesteld.

Voor justitiële inrichtingen en forensische zorg klinieken kan deze handreiking ook handvatten bieden hoe omgegaan moet worden met een werkvoorraad geneesmiddelen.

DJI heeft met apothekers een contract voor 7 dagen per week 24 uur per dag. Alle noodzakelijke medicatie wordt binnen twee uur na aanvragen op iedere locatie bezorgd. Deze randvoorwaarde draagt eraan bij dat er geen noodzaak is om grote en ongeoorloofde voorraden aan medicatie in een inrichting op voorraad te houden.

Contact apotheker-artsen

1. De directie² wijst een arts aan³ die aanspreekpunt is voor de apotheker voor algemene zaken betreffende de geneesmiddelen en die zorg draagt voor het beheer van de werkvoorraad.
2. Deze arts heeft tenminste tot taak:
 - a. ervoor te zorgen dat steeds voldoende geneesmiddelen beschikbaar zijn in de werkvoorraad;
 - b. een registratiesysteem te ontwikkelen, en toe te zien op het gebruik daarvan, waardoor steeds inzichtelijk is wie een geneesmiddel uit de werkvoorraad heeft betrokken en in welke hoeveelheid, wanneer dit gebeurd is en ten behoeve van welke patiënt;
 - c. periodiek te controleren dat de geneesmiddelen in de werkvoorraad onder de juiste condities bewaard worden; de arts kan de apotheker vragen hierop periodiek toe te zien.
 - d. ervoor te zorgen dat periodiek de houdbaarheidsdatum van geneesmiddelen in de werkvoorraad wordt gecontroleerd. De arts kan de apotheker vragen hierop periodiek toe te zien.
3. De arts bestelt geneesmiddelen ten behoeve van de werkvoorraad bij de apotheker. Indien de bestelling een opiumwetmiddel betreft, worden daarbij de eisen uit Uitvoeringsregeling Opiumwet in acht genomen.

Samenstelling werkvoorraad

1. de artsen regelen gezamenlijk schriftelijk de samenstelling van de werkvoorraad
2. de hoeveelheden van de verschillende geneesmiddelen die onderdeel zijn van de werkvoorraad hebben een beperkte omvang: de hoeveelheden staan in een redelijke verhouding tot het aantal patiënten dat de artsen behandelen, de aard van hun

¹ Handreiking werkvoorraad geneesmiddelen, 2011, tot stand is gekomen in samenwerking tussen ActiZ (organisatie van zorgondernemers), GGZ Nederland (Geestelijke Gezondheidszorg Nederland) en VGN (Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland).

² Plaatsvervangend Vestigingsdirecteur Zorg of Portefeuillehouder zorg

³ In het geval dat de artsenzorg is ingekocht, verzoekt de directie de organisatie die de artsenzorg levert om een arts aan te wijzen.

aandoeningen en de termijn waarbinnen de apotheker de werkvoorraad redelijkerwijs kan aanvullen.

3. De artsen besluiten niet tot vaststelling of wijziging van de samenstelling van de werkvoorraad dan nadat de apotheker gelegenheid heeft gekregen hierover advies uit te brengen.
4. De apotheker brengt ongevraagd advies uit over de samenstelling van de werkvoorraad wanneer dit zijns inziens in het belang is van een goede farmaceutische zorgverlening.

Onderhoud werkvoorraad

1. De samenstelling van de werkvoorraad wordt jaarlijks geëvalueerd door de artsen en de apotheker gezamenlijk.
2. Besluiten tot vaststelling en wijziging van de samenstelling van de werkvoorraad behoeven de goedkeuring van de directie. Deze goedkeuringsverplichting (bv bij een jaarlijkse evaluatie van de samenstelling van de werkvoorraad) vloeit voort uit het feit dat de directie een algemene verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van zorg heeft, waaronder ook de farmaceutische zorg begrepen is.
3. Een besluit tot wijziging van de samenstelling van de werkvoorraad wordt, zo spoedig mogelijk na goedkeuring door de directie, door de aangewezen arts ter kennis gebracht aan de apotheker.

Beheer van geneesmiddelen uit de werkvoorraad

1. De werkvoorraad wordt zo bewaard dat het gebruik door personen die daartoe niet bevoegd zijn redelijkerwijs wordt voorkomen.
2. De arts, die door de directie is aangewezen als aanspreekpunt voor de apotheker, informeert de apotheker over de wijze waarop de werkvoorraad in de organisatie wordt bewaard. De apotheker kan hierover gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen.
3. Artsen zijn bevoegd geneesmiddelen uit de werkvoorraad toe te dienen of toe te laten dienen.
4. De artsen regelen schriftelijk of een verpleegkundige⁴, bij afwezigheid van een arts, in noodsituaties bevoegd is te besluiten geneesmiddelen uit de werkvoorraad toe te dienen. Per geneesmiddel wordt vastgelegd of een verpleegkundige mag besluiten het geneesmiddel toe te dienen en zo ja welke, specifieke eisen aan de bekwaamheid van deze verpleegkundige wordt gesteld.
5. Ieder besluit tot toediening van een geneesmiddel uit de werkvoorraad van een verpleegkundige, wordt door deze verpleegkundige gemeld aan de behandelend arts van de patiënt aan wie het geneesmiddel is toegediend.
6. Iedere toediening van een geneesmiddel uit de werkvoorraad wordt vermeld in het dossier van de patiënt aan wie het geneesmiddel is toegediend.
7. Iedere toediening van een geneesmiddel uit de werkvoorraad wordt gemeld aan de apotheker dmv een ondertekend recept onder de vermelding "uit werkvoorraad".

Geneesmiddelencommissie

In een aantal inrichtingen is er een geneesmiddelencommissie. Wanneer een inrichting een geneesmiddelencommissie heeft (in zo'n commissie heeft minimaal 1 arts zitting), kunnen sommige van de hierboven beschreven beleidsmatige taken door deze commissie uitgevoerd worden:

1. Het schriftelijk regelen van de samenstelling van de werkvoorraad
2. Het besluiten tot vaststelling of wijziging van de samenstelling van de werkvoorraad, nadat de apotheker gelegenheid heeft gekregen hierover advies uit te brengen.
3. De jaarlijkse evaluatie van de samenstelling van de werkvoorraad samen met de apotheker.

⁴ Het betreft hier uitsluitend verpleegkundigen met een voorschrijfbevoegdheid voor bepaalde receptplichtige (UR) geneesmiddelen.

4. Het schriftelijk regelen of verpleegkundigen, bij afwezigheid van een arts, bevoegd zijn te besluiten geneesmiddelen uit de werkvoorraad toe te dienen. Per geneesmiddel wordt vastgelegd of verpleegkundige mag besluiten het geneesmiddel toe te dienen en zo ja welke specifieke eisen aan de bekwaamheid van deze beroepsbeoefenaren worden gesteld.

Bestelling bij de apotheek tijdens ANW

1. Executief personeel en dienstdoende artsen moeten goed geïnformeerd zijn door de medische dienst welke apotheek benaderd moet worden voor medicatie en hoe het recept aangeleverd wordt tijdens avond-, nacht of weekend (ANW). Dit is vastgelegd in de lokale werkafspraken met de apotheek.
2. Deze medicatie wordt door de apotheek bezorgd in de inrichting binnen 2 uur na bestelling, zoals contractueel is vastgelegd.
3. Facturatie van deze medicatie vindt plaats via de maandelijkse factuur van de door DJI gecontracteerde apotheek, zoals contractueel is vastgelegd.

Basislijst werkvoorraad

De basislijst bevat uitsluitend receptplichtige medicatie (UR) die in spoedeisende situaties noodzakelijk is. De vaststelling van de aanwezige hoeveelheden en eventuele wijzigingen op de lijst vinden op lokaal niveau plaats zoals in dit document beschreven.

N.B.

De handreiking is niet van toepassing op zelfzorggeneesmiddelen (UA-geneesmiddelen, UAD-geneesmiddelen en AV-geneesmiddelen). Het verdient aanbeveling om ook deze geneesmiddelen slechts in beperkte omvang voorradig te hebben en duidelijk gescheiden van receptplichtige geneesmiddelen te bewaren. De apotheek kan deze middelen dagelijks, naar behoefte voor een specifieke patiënt, leveren.

Basislijst: Receptplichtige (UR) Geneesmiddelen in de artsentas voor spoedeisende indicaties

Als leidraad dient de NHG-richtlijn "Geneesmiddelen en zuurstof in spoedeisende situaties", mei 2012 (geactualiseerd t.o.v. versie 2005) aangepast aan de DJI situatie.

Ampullen

Atropine 0,5 mg/ml, 1 ml ampullen
Biperideen 5 mg/ml ampullen
Bumetanide 0,5 mg/ml, 4 ml ampullen
Clemastine 1 mg/ml, 2 ml ampullen
Clorazepinezuur 50 mg ampullen + solvens 2,5 mg
Dexamethason 4 mg/ml of 5 mg/ml, 1 ml ampullen met benzylalcohol en natriumbisulfiet
Diazepam 5 mg/ml, 2 ml ampullen
Diclofenac 25 mg/ml, 3 ml ampullen
Epinefrine 1 mg/ml, 1 ml ampullen (als waterstoftartraat, bevat natriummetabisulfiet) of autoinjector
Fentanyl 0,05 mg/ml, 2 ml ampullen
Furosemide 10 mg/ml, 4 ml ampullen
Glucagon 1 mg ampullen + solvens 1 ml
Glucose 40 of 50% (4 g/10 ml of 5 g/10 ml), 10 ml ampullen
Haloperidol 5 mg/ml, 1 ml ampullen
Midazolam 5 mg/ml, 3 ml ampullen
Midazolam 1 mg/ml, 5 ml ampullen
Morfine 10 mg/ml, 1 ml ampullen
NaCl 0,9%, 10 ml ampullen
Naloxon 0,4 mg/ml, 1 ml ampullen
Salbutamol 0,5 mg/ml, 1 ml ampullen
Thiamine hydrochloride 50 mg/ml, 1 ml ampullen
Tetanusvaccin + immunoglobuline injectie
Hepatitis B immunoglobuline injectie

Andere farmaceutische vormen

Acetylsalicylzuur 80 mg tabletten
Biperideen 2 mg tabletten
Budesonide vernevelvloeistof 500 microgram/ml, 2 ml
Chloordiazepoxide 25 mg dragees
Dexamethason drank 1 mg/ml (als dinatriumfosfaat) LNA
Diazepam 5 mg rectiolen
Diazepam 10 mg rectiolen
Diazepam 10 mg tabletten
Ipratropiumbromide 20 microgram/dosis dosisaerosol
Ipratropiumbromide inhalatievloeistof 250 microgram/ml, 2 ml flacon
Lorazepam 1 mg tabletten
Lorazepam 2,5 mg tabletten
Methadon 5 mg tabletten
Nitroglycerine spray 0,4 mg/dosis
Prednisolon 30 mg tabletten
Prednisolon 5 mg/ml drank
Salbutamol 100 microgram/dosis dosisaerosol
Salbutamol inhalatievloeistof 1 mg/ml of 2 mg/ml, 2,5 ml flacon